

UNA VIDA AL SERVICI DE LA DEMAGÒGIA

La resistible ascensió de l'ultra Lizondo

Vicente González Lizondo, fabricant de brotxes, amo i senyor del partit ultra Unió Valenciana, regidor popular de l'Ajuntament de València, líder de l'anticatalanisme local, pateix d'incontinència devoradora. Ara vol engolir-se l'Organización Independiente Valenciana. ¿Ho resistirà?

Clàudia Puig

A les acaballes del franquisme (70-75), Lizondo era delegat de festeig de la falla Marvà-Albacete-Jesús. «En aquella època, Vicentico era un xicot expansiu, francot, decididament grollerot. Amollava el cabàs tant quan tocava com quan no tocava, gastava bromes picants a les xicones, palmejava esquenes amb assiduitat, treballava de valent per la falla, i després hem comprés que no sols per la falla»

recorda per a EL TEMPS una antiga companya de comissió.

«Quan jo el vaig conèixer encara festejava amb la que ara és la seua dona, **Maria Teresa Sánchez Morales**. Maria Teresa devia ser d'un origen social molt humil, ja que vivia amb les monges que portaven el manicomi de Jesús. Una volta casats, visqueren en un pis xicotet del barri i, més avant, es traslladaren a un altre de més espaiós, al carrer de Marvà, 30, 4. A la falla, la parella hi participava molt activament: ella va arribar a ser-

ne fallera major, després de fer-se famosa per haver brodat a mà l'estendard de la comissió; ell, sempre manfasser, en va estar ben orgullós. Començaven a tindre diners».

En efecte, per aquells anys, Lizondo, nascut el 1943, encetava l'eixida del clot econòmic en què havia viscut la seua família. Com a representant del ram dels pinzells, brotxes i afins, es va recórrer totes les carreteres peninsulars, sempre deixant entre els clients la inconfusible marca de la casa: ell mateix ha declarat que, per de-

JESÚS CISCAR

FRANCESC I CISCAR

Anticatalanista des que sentí Joan Monleon dir la paraula «sota».

mostrar l'alta qualitat dels esprais que oferia, es bevia un barrejat de pintura i aigua davant de botiguers literalment estupefactes. Esdevingut més tard agent comercial, va començar a despenjar-se per la Cambra de Comerç de València, on es va vincular a **Rafael Garcia Brun**, ja difunt, que va ser-ne president. Garcia Brun, destacat empresari franquista, influent sin-

ser el patró de Lizondo, i durant uns quant anys, esmaperduda, va deixar el regiment dels seus negocis en mans del seu treballador de més empenta.

Aquest va ser digne de la seua confiança i li va permetre passar a ser sòcia minoritària en la nova empresa. No per massa temps, però: en l'ampliació de capital a sis milions de l'any 77, l'antiga ama ja no hi va partici-

més aviat el contrari, obligar a la plantilla a fer hores extres a raig i a pagar-les a 275 ptes. Al marge de la inhibició de les autoritats laborals, la seua forma de control dels treballadors es basa en la nombrosa parentela i afiliats a U.V. que hi té col·locada. Destaquem, entre tots i totes, **Amparo Almarche Lizondo**, cosina, fadrina, carrer de Folch de Cardona, 3, apoderada de Greco des de l'any 77.

De la flamant societat ha eixit capital suficient per comprar: el luxós i quilomètric pis que ara ocupa al carrer de Maluquer, 4; el pis vell del carrer de Marvà; un xalet sumptuós, d'aire precàriament suís al Vedat de Torrent («Hi vivim quasi tot l'any. Tenim dos cavalls, 8 gallines i 2 conilles»), confessava a **Mercedes Arancibia** al gener del 84; un altre pis a la plaça del Xúquer; una bona parcel·la de terreny a l'Eliana; participació en altres empreses del ram de la brotxa; una emissora, molt probablement Radio Nueva de Vinaròs, tota ella en mans d'elements del Grup d'Acció Valencianista (GAV), famós i violent escamot de xoc antinacionalista...

Antiga fàbrica de brotxes de Lizondo al carrer de Sant Vicent.

dicalista vertical, li va donar un cert joc, i el va col·locar en la comissió d'artesanía de la Cambra.

De caporal a capità d'empresa

Però el gran any de don Vicente va ser 1975, i no precisament per la mort del dictador: «No m'agraden les dictadures, però és cert que en temps de Franco no teníem aquests problemes (els que li provoca l'existència del nacionalisme valencià)». El 75 va ser un gran any per a don Vicente perquè el 25 de febrer fundava i passava a ser soci majoritari de l'empresa Greco, S.A., que, com el nom vol indicar, es dedica a la fabricació i la venda de brotxes, pinzells, raspalls i articles semblants. Creada amb un capital inicial de dos milions, dividit en dues mil accions de mil pessetes, Lizondo va començar controlant-ne 1.190, i la seua dona, 10.

La resta de les accions —800— quedaren en mans d'**Amparo-Pilar Garcia Martínez**, viuda, que va aportar a la societat, a banda 100.000 ptes., un magatzem de pintura situat en el carrer de Sant Vicent Màrtir, 303, valorat en la mòdica suma de 700.000 ptes. Aquesta senyora acabava d'enviudar del qui fins aquell moment va

par. Molt menys encara en l'ampliació a 36.575.000 ptes. de juny de 1982: mesos abans havia venut totes les accions a l'antic empleat, que passava a ser-ne soci únic, tret de les 30 que posseïx la seua esposa.

Com es pot comprovar per l'augment incessant del capital, l'empresa de Don Vicente va vent en popa. Tant que, segons un anunci aparegut a *Las Provincias* el 4-10-85, ha traslladat el domicili social del carrer de Sant Vicent al polígon industrial de Vara de Quart, avinguda de les Tres Creus, 42. A més, sembla ser la productora de la meitat de brotxes i pinzells de tot l'estat, i la primera firma del sector, tant en el mercat interior com en l'exterior. La Cadena de Ondas Populares de España, per exemple, li va concedir l'any passat el premi «Euroferias 85» al producte de millor qualitat. I és que Lizondo, posat a buscar primera matèria, va fins i tot a Xina Popular.

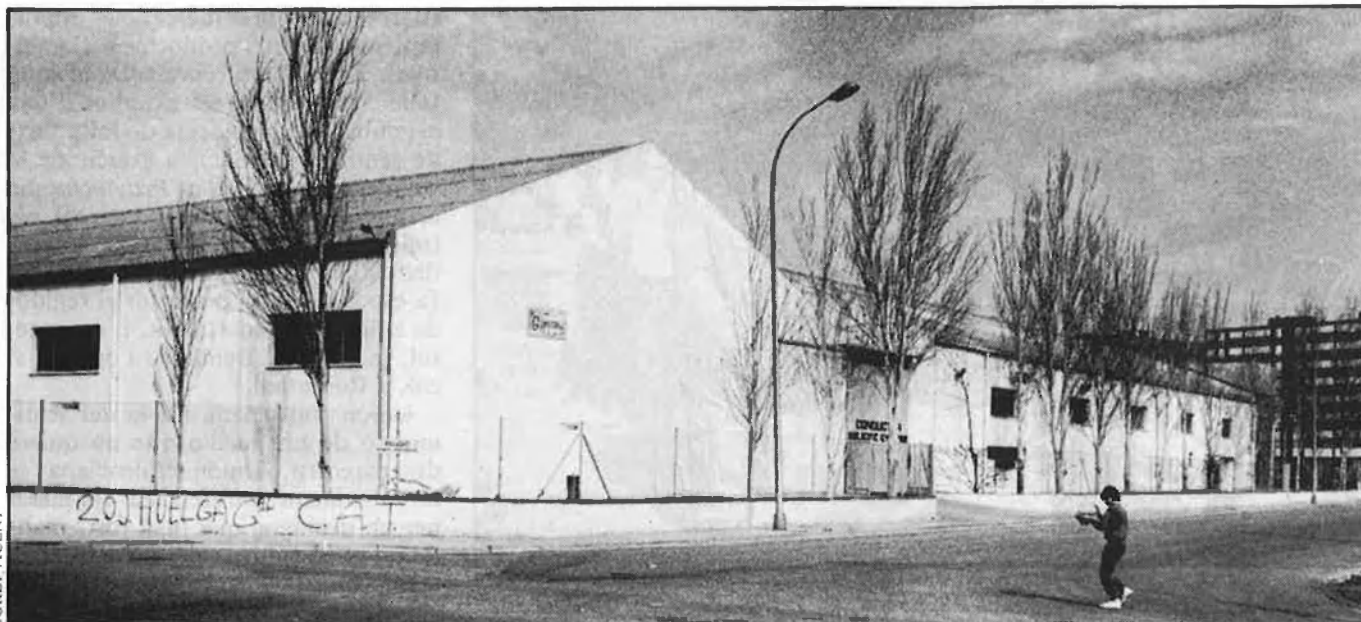
Des de l'òptica dels treballadors, però, la situació no és tan falaguera. Segons tots els informes recaptats per EL TEMPS, Don Vicente és altament al·lèrgic als sindicats de classe i en la seua fàbrica no hi ha comitè d'empresa, ni tan sols delegats del personal. La política laboral autoritària i pater-nalista que hi aplica no li impedeix,

El vi valencià se li'n puja al cap

...I des d'encara no fa dos anys és copropietari d'Ibervino, SL, empresa radicada a l'avinguda de Lamo de Espinosa, 35, de Requena, i dedicada, òbviament, a l'explotació del vi. Cal subratllar, per la seua importància intrínseca, que un altre dels socis de la companyia és **Belén Cerdà Tarin**, casada amb **Alfredo Corral Cervera**, un dels constructors de més relleu de tot el País Valencià, ex-president del València C.F., ex-president del consell d'administració de Cobensa, i per aquest càrrec, processat al desembre del 85 per no haver liquidat uns préstecs en fer l'empresa suspensió de pagaments.

No coneixem l'origen de l'amistat comercial entre Lizondo i Corral, però recordarem que el grup d'empreses al qual està(va) vinculat aquest segon va ser el promotor del polígon industrial Vara de Quart (on té la fàbrica Lizondo) i de la Fira de Mostres (on tant ha manifestat, fins que el van tirar, el nostre biografiat. Concretament, a la fira del vi Vinalia).

O més senzillament: Alfredo Corral és president de l'**Academia del Vino del Reyno de Valencia**, mentre Lizondo és membre de la junta directiva d'aquesta curiosa institució. Curiosa, si més no, ja que l'Academia de nom que barroqueja no és una altra cosa

que el front de propaganda de les companyies exportadores de vi més poderoses que operen al País Valencià. Un petit detall: la primera embotellada que va fer l'Academia va ser adquirida a dues companyies: Vinival (primer exportador de l'estat, participació hegemònica de Savin, S A, i de capital suís) i Schenc (multinacional suïssa).

A banda de Cherubino Valsangiacomo, SA, i Egli, SA (també multinacional suïssa), l'altra companyia més forta d'un sector fèrriment oligopolitzat és Vicente Gandia Pla, SA. Aquesta empresa, en un primer moment, pertanyia a la família Gandia Ferri. Una de les hereues, **Consuelo**, estava casada amb **Antonio Reyna López**, oncle de la terratinent de Requena i vinyataire **Maria Consuelo Reyna**, propietària de **Las Provincias**. Ara la companyia està controlada per capital camerunès i panameny (almenys la multinacional que hi ha darrere funciona des d'aquests països), però no per això el diari degà, sempre en defensa del camp valencià, deixa de fer campanya sistemàtica i descarada en favor dels *caldos* més o menys autòctons (conten que un cava etiquetat en blavero per Vinival procedeix de la nefanda Catalunya), i inequívocament transnacionals.

La publicitat gens en-

coberta des de *Las Provincias* està a càrrec de **Baltasar Bueno**, periodista-bufó de la burgesia local més tronada, amic-criat íntim de Lizondo. Bueno, ex-capellà, oficia de presentador en les terrorífiques Nits del Vi Valencià, organitzades per l'Associació d'Amics del Vi Valencià, una altra de les paradetes muntades pel dinàmic empresari. Com tot s'ha de dir, direm que la darrera celebració d'aquesta nit zombiana va ser finançada, en gran part, per la Conselleria d'Agricultura. El dúctil conseller, Luis Font de Mora, ara socialista, també té els orígens en una família de terratinents vinyataires de la Castella valenciana.

Lizondo, doncs, que va començar a promoure el vi valencià des de la falla dels Doctors —Gil i Mortes-Vila Bar-

berà— (la seua falla en l'etapa de nou-ric) ha esdevingut, a més de propietari en el sector, l'home-anunci d'un decisiu grup de pressió (**Grupo de Exportadores de Valencia**) i la peça clau per desmuntar qualsevol somni de comercialització autònoma per part de les cooperatives de producció, abocades a vendre, vulgues no vulgues, el seu vi als grans exportadors.

El salt mortal a la política

¿Com i quan un fabricant de brotxes, nou-ric i faller, autoritari però pacífic, es descobreix com a furiós i feroç anticatalanista? Segons confessió pròpia, el moment exacte de la mutació va ser quan va sentir dir a **Joan Monleon**, actor, «sota la meua opinió». Aquell *sota*, insòlit per a la seua insondable ignorància, va ser el detonant de l'abrandada conversió de Don Vicente a la croada contra l'inva-

Dalt, actual fàbrica «El Greco». Baix, intervencions de Lizondo en l'Ajuntament de València.

González Lizondo amb l'alcalde, Ricard Pérez Casado.

sor català. Ja se'l va veure en el primer acte de masses del feixisme anti-valencianista que va tenir lloc a la plaça de bous l'any 78, tot bracejant entre la florida presidència. S'afilià a les brigades de xoc del GAV, i diversos testimonis l'han identificat com un dels presumptes agressors de l'alcalde de València el 9 d'octubre de 1980.

Va ser un dels impulsors de la fantasmagòrica **Coordinadora d'Entitats Culturals del Regne de València**, i amb les escorrialles de la qual va fundar (amb previ registre particular del nom) l'associació cultural Unión Valenciana, que al juny del 82 va passar a ser partit polític. A les eleccions de l'octubre del 82 ja va anar coaligada amb AP, i aconseguí dos diputats a

les Corts espanyoles; un dels quals, Vicente Ramos, ja no és militant, i l'altre és l'ex-alcalde franquista de València, Miguel Ramón Izquierdo.

Pel maig del 83, i també dins de la Coalición Popular, UV aconseguí cinc diputats autonòmics (li'n queden quatre) i dos regidors a l'Ajuntament de València. D'aquests últims l'únic que resta és Lizondo, adscrit a la comissió de cultura, on es dedica: a fer ostentació d'una ignorància esglaïadora («¿Qui són eixa Fundació Renó de què tant parreu?», diuen que deia el dia que s'hi discutia sobre ajudes a la Fundació Renau); a fer l'haca anticatalanista (va obligar a retirar unes botelles de Font Vella, perquè era aigua mineral catalana: ell, que compra els mànecs de les brotxes a Torelló

(Barcelona), i té el mercat més important per als seus productes a Catalunya); a pretendre representar el món faller (ell, que va ser expulsat d'una assemblea de presidents de falla farts de sentir-lo bramar); a exercir de la veu del seu amo de *Las Provincias* (ha arribat a presentar preguntes al ple traient la informació de l'exemplar del dia, i en fa d'informador si fa no fa espontani), i a perseguir el regidor de cultura **Vicent Garcés**, i, en general, la cultura. Demaneu l'opinió, si cal, a **Rosenthal**.

Unión Valenciana no és «el sentimiento de un pueblo que no quiere desaparecer». Unión Valenciana és un moviment parafeixista catalitzat per un demagog que juga fort, mantingut artificialment per un diari criptocolpista, finançat per grups de pressió que l'usen pels seus estrictes interessos, alimentat per l'actitud suïcida de l'esquerra en el poder i els seus òrgans d'expressió, que intenten frivoltzar el fenomen, quan no potenciar-lo.

Ara, allò que passe amb Unión Valenciana és molt probable que, com no abandone la política, o, si més no, l'exaltació demagògica contínua que l'amara, Lizondo no ho puga veure. Als 33 anys va tenir un infart de miocardi espectacular («se'm va presentar ballant un xarleston amb la meua dona al Club Nàutic»). Aquest últim Nadal ha estat a Rochester (USA), on l'han operat d'un cor que li va a quarts de quinze. Ell assegura que, pel que fa a qüestions de salut, també és un *number one*. La seua família, enclaustrada en el Vedat (dona i quatre fills) saben que això tampoc no és veritat. □

RÀDIOS LLIURES

Una pràctica alternativa

*Mavi Dolç
Vicent Sanchis
Francesc Josep Deó*

Col·leció Terranova

Apartat de Correus 934
08080—Barcelona

Breu història del moviment alternatiu que han protagonitzat les emissores lliures als Països Catalans.

A LA VENDA EN LES PRINCIPALS LLIBRERIES